

Lena Cecilie Bogstrand

Oppfølging av framdriftsrapportering for ph.d.-studenter og veiledere ved ISK

Instituttene ved HSL-fakultetet ble i epost datert 15.02.2023 bedt om å gjennomføre forskersamtaler med stipendiatene, unntatt de som har levert avhandlingen og nye studenter med opptak i høstsemester 2022. Til grunn for samtalen ligger stipendiatenes framdriftsrapporter samt veiledernes svar på framdrift og evt. avvik fra utdanningsplanen for året 2022. I etterkant av samtalen skal instituttet levere en instituttrapport til ph.d.-utvalget. Instituttrapporten skal være generell, og sensitive opplysninger skal unngås. Ph.d.-utvalget ber instituttene særlig ta opp følgende tema:

- framdriften i ph.d.-studiet
- eventuelle tiltak instituttet/senteret har satt i gang/planlegger å sette i gang for å øke gjennomstrømmingen på studiet
- eventuelle tiltak instituttet/senteret ønsker fakultetet skal følge opp eller ta initiativet til
- svare på hvordan forskersamtalene med ph.d.-studentene koordineres med medarbeidersamtalene som ledelsen har med veiledere
- koordinering av pliktarbeid og ph.d.-studiet

Frist for rapportering er **12. mai 2023**

Institutt for språk og kultur (ISK) har 25 stipendiater, 18 av dem internasjonale stipendiater. 14 stipendiater jobber med en språkrelatert avhandling, 11 med en kulturellrelatert avhandling. Fire stipendiater har ingen ansettelsesforhold ved ISK, og er tilhørig UMAK. Fem avhandlinger har allerede blitt levert i 2023, en av dem har forsvart avhandlingen sin. Det forventes at tre til fire til leverer i løpet av året.

Samtlige stipendiater tilhører en forskningsgruppe. Ved ISK er forskersamtalene delegert til ph.d.-koordinator

1. Forskersamtaler

Gjennomføring

Forskersamtalene for 2023 ble gjennomført våren 2023. Av 25 stipendiater svarte 19 på skjemaet fakultetet sendte ut i forkant. De som ikke svarte hadde levert inn avhandlingen på dette tidspunktet, eller stod kort

før innlevering. To stipendiater begynte etter skjemaet ble mottatt. To av dem som skulle svare på skjemaet, men gjorde ikke det. Begge to ble kontaktet: En var sykemeldt på tidspunktet skjemaet ble sendt ut, en hadde glemt å svare. Begge leverte skjemaet etter påminning.

16 hovedveiledere svarte på skjemaet. To ikke svarte, en av dem veileder to stipendiater. Det er en god svarprosent.

Det var satt 45 minutt til hver samtale, med 15 minutter mellom samtaler i tilfellet det fantes lengre samtalebehov. Samtaler ble gjennomført fysisk og digitalt, for dem som ikke var i Tromsø på dette tidspunktet på grunn av utenlandsopphold.

Ph.d.-koordinator gjennomførte 19 forskersamtaler. En samtale må fortsatt gjennomføres, men stipendiat er sykemeldt. Samtale legges til slutten av mai, når stipendiat er friskmeldt igjen.

Umiddelbare konsekvenser

I ett tilfelle førte forskningssamtalen til en ytterligere samtale mellom ph.d.-koordinator og hoved- og biveileder. I en oppfølgingssamtale mellom veiledere og stipendiat ble saken avklart; ph.d.-koordinator fulgte opp med både, stipendiat og veiledere og det virket om de fant gode løsninger. Ph.d.-koordinator vil uansett følge opp senere i året hvordan veiledningsforhold har videreutviklet seg.

I ett tilfelle ble forskningssamtalen fulgt av en ytterligere samtale med hoved- og biveileder og stipendiat. Saken blir fortsatt fulgt opp av instituttet og vi jobber sammen med alle involverte for å finne en god løsning.

I to andre tilfeller var det små ting stipendiater ikke var helt fornøyd med; i samtalen utviklet vi løsninger hvordan stipendiat kan håndtere utfordringer selv og ta de opp med veiledere. I disse to tilfeller følger ph.d.-koordinator opp hvordan situasjonen utvikler seg og gi ytterlige støtte hvis nødvendig.

Det ble gjort tydelig at stipendiater kan henvende seg til ph.d.-koordinator eller instituttleder når som helst, ikke bare i sammenheng med forskersamtalen.

2. Framdriften i ph.d.-studiet

Det finnes store forskjeller i hvordan framdriften i ph.d studiet går. De aller fleste melder god fremdrift i prosjektet. Hvor det ikke er tilfelle er grunnen (1) forsinkelser som oppsto i sammenheng med prosjektet, (2) sykemeldinger og permisjoner. Noen av stipendiatene (3) ble ikke ferdige innenfor stipendperioden og jobber i annen stillinger. Det gjør det vanskelig å sette søkelys på avhandlingen. Likevel er de bestemt å avslutte ph.den, men på grunn av jobben tar det antakelig lenger. Institutt skal fortsette å følge opp på disse stipendiatene.

Det er relativt mange stipendiater som har vært (delvis) sykemeldt eller er (delvis) sykemeldt rett nå. De fleste har etter omstendighetene god framskritt og gjør alt de kan for å forholde seg til den opprinnelige tids- og prosjektplanen.

Vi opplever at det stipendiatene tilbakemelder og det veiledere tilbakemelder samsvarer i nesten alle tilfeller. Hvor det ikke var tilfelle følger institutt opp i forskersamtaler og medarbeidersamtaler. Vi ser det som et positivt tegn at veiledere har god oversikt over stipendiatenes framskritt. Vi opplever også at veiledere tar kontakt med instituttet når de har behov for ekstra støtte.

3. Eventuelle tiltak instituttet/senteret har satt i gang/planlegger å sette i gang for å øke gjennomstrømmingen på studiet

Det var noen tema som kom opp i flere samtaler.

Psykiske utfordringer i sammenheng med å være stipendiat

Det som nesten alle stipendiatene nevnte var den enorme psykiske stress som følger med å være en stipendiat, spesifikk snakket de om imposter syndrom, et fenomen hvor man er redd for å bli avslørt som inkompetent i det man gjør, selv om det finnes ingen som faktisk sier det. Dette fenomen er veldig vanlig særlig blant kvinner i academia (og nesten alle stipendiatene ved ISK er kvinner). Med tanke på mulige konsekvenser – forsinkelser i avhandlingen, sykdom og sykemelding, er det noe instituttet burde ta på alvor. Det er flere tiltak instituttet vurderer å iverksette eller har allerede iverksatt.

1. Instituttet skal gjøre stipendiater oppmerksom på hjelp ved UiT i sammenheng med psykiske utfordringer, særlig bedriftshelsetjeneste. Dette kan skjer som rutine i oppstartsamtale, men også i forskersamtaler når det viser seg at en student har behov til det. Også ph.d.-veiledere skal informeres om denne mulighet, fordi de har vanligvis mest kontakt med stipendiater.
2. Det kan være en mulighet å invitere en tidligere stipendiat å snakke om hennes erfaringer («Det skulle jeg gjerne ha visst da jeg begynte som stipendiat»).
3. En lav terskel mulighet å støtte stipendiater er uformelle spontane møter. Ph.d.-koordinator har begynt med «campus walks», gåturer i lunsjtiden å bli kjent med campus og få seg litt frisk luft. Planen er å tilby det mer eller mindre regelmessig. Det er også en mulighet til å bli bedre kjent med hverandre.

Språkutfordringer

En stor del av ISK sine stipendiater er internasjonal og ikke har norsk som morsmål. Norsk kunnskap kom opp som tema i mange samtaler med internasjonale stipendiater. Stipendiater er frustrert over at ikke alle dokumenter er oversatt til engelsk og føler seg ofte ekskludert fordi mange arrangementer finnes bare på norsk. Det finnes ingen krav ved opptak at stipendiater skal lære seg norsk, og det er heller ikke tid beregnet i ph.d.-løpet å lære seg språket. De som gjør det uansett, gjør det i tillegg til arbeidstid. Holdningen av

mange stipendiater er at hvis så mye foregår på norsk, skulle det være et krav å lære seg språk. I en langtidsperspektiv, hvis man vil bli i Norge, er det også mye enklere å finne seg en jobb og man kommer muligens til å angre å ikke har lært seg Norsk på et seinere tidspunktet i ph.d. løpet. Det var noe som kom særlig fra stipendiatene lengre inn i ph.d. prosessen.

Det er flere tiltak instituttet vurderer å iverksette eller har allerede iverksatt.

- 1) Oversette dokumenter som finnes bare på norsk til engelsk og som er spesielt viktige for stipendiater, som for eksempel dokumenter angående utenlandsopphold. Det kan skjer f. eks. med bruk av pliktarbeidstid av engelskspråklige stipendiater.
- 2) Institutt arrangerer siden vårsemester 2023 en «to-kaffe». Tilbudet er for alle ISK ansatte og meningen er at ansatte blir bedre kjent med hverandre. «To-kaffe» foregår på engelsk og er derfor veldig inkluderende. På første møte var det veldig mange ph.d. stipendiater som deltok, og vi tar det som et positivt tegn.
- 3) Institutt organiserer en pilot-prosjekt kalt «Norwegian Lunch: A language café for international employees at ISK!». Tilbudet er rettet mot alle internasjonale ansatte ved ISK og gi mulighet til å øve seg på norsk i grupper tilpasset til eget nivå. En av stipendiatene våre hjelper med organisasjon. Det er noen stipendiater som delta i *language café*, men det virker som om noen er litt engstelig på grunn av lite språkkunnskap. Har kan det hjelpe å nevne tilbudet i oppstartsamtale og forskersamtaler og bekrefte stipendiater gjentatte ganger å bare prøve.
- 4) Oppstartsamtale inkluderer allerede en henvisning i hvor viktig det er å lære seg norsk for å delta i det norske samfunnet, men det er også viktig at stipendiater kan sette egne fokuspunkter og bestemmer selv.

Kommunikasjon mellom institutt – veiledere - stipendiater

Samarbeid mellom institutt, veiledere og stipendiater fungerer hovedsakelig veldig bra. Uansett kom stipendiater med gode tilbakemeldinger om forbedringer. Særlig gjelder det kommunikasjon og koordinasjon med veiledere (f.eks. forskningstermin og utenlandsopphold).

Det er flere tiltak instituttet vurderer å iverksette eller har allerede iverksatt.

- 1) Hvor det fantes noen konkrete tilbakemeldinger i forskersamtaler skal instituttleder adressere saken i medarbeidersamtaler.
- 2) Ph.d-koordinator er i ferd med å lage en epostliste med alle hoved- og biveileder for å kommunisere informasjon som er viktig til alle i forhold til veiledning. Veiledere skal også tilbys et felles møte for å dele erfaringer om generelle utfordringer i sammenheng med veiledning. Det kommer i tillegg til tilbudet fakultetet har lagt opp, for å diskutere mer spesifikk i en ISK sammenheng (hvis det er ønsket).
- 3) Instituttleder og ph.d-koordinator hadde et felles møte med ph.d-stipendiater i januar. Det var en mulighet å bli kjent med hverandre og å finne ut stipendiatenes felles behov. Dette kan utvikles til

- et fast møtepunkt. Det er viktig at stipendiatene og veiledere vet hvem de kan ta kontakt med når det oppstår problemer (det er ikke så lett å vite på grunn av dobbeltrolle som stipendiat og ansatt).
- 4) Ph.d-koordinator vurderer også til å jobbe sammen med stipendiater for å utvikle en ph.d spesifikk liste av alle ting som er viktig i løpet av ph.d.en og som kan deles ut i tillegg til oversikten stipendiatene får uansett av kontorsjefen ved kontraktbegynnelse.
 - 5) Institutt er forresten i ferd med å utvikle skriftlige rutiner i sammenheng med ph.d-koordinasjon.

Komiteer midtveisevaluering/ disputas

Det var noen stipendiater som nevnte at de var ikke fornøyde med komiteen i midtveisevaluering og fryktet at det kunne være det samme i disputasen. På grunn av reglene at komitémedlemmer ikke kan ha samarbeid med ph.d veiledere viser det seg å være vanskelig å finne gode eksperter og midtveiskomiteen er ikke så nyttig til framdrift som det skulle egentlig være.

Det er flere tiltak instituttet vurderer å iverksette eller har allerede iverksatt.

- 1) Henwise stipendiatene tidlig å tenke selv om hvem kan være komité-medlem
- 2) Gjøre veiledere oppmerksom at det kan vise seg som et problem

Instituttet er overbevist at de planlagte tiltakene kommer til å påvirke seg positivt på framdrift av ISK stipendiatene.

4. eventuelle tiltak instituttet/senteret ønsker fakultetet skal følge opp eller ta initiativet til

Språkutfordringer

Nevnte utfordringer med språk og følelsen av å være utestengt kan også motvirkes fra fakultet sin side.

Mulige tiltak er å tilby informasjonsmøter som 3+1 møte på engelsk, eller oversette dokumenter som finnes bare på norsk og som er svært relevante for stipendiatene.

Hvis fakultet satser på at internasjonale stipendiater lærer seg norsk, burde det inkluderes i kontrakter.

Framtidsbekymring

Mange stipendiater nevnte usikkerheter i sammenheng med det som følger etter ph.d som en stor bekymring. Med 3+1 kontrakter har fakultet allerede skapt en god mulighet å videre kvalifisere stipendiater til arbeidslivet. Men siden det finnes fortsatt stipendiater med 4 års kontrakter, stipendiater med ekstern finansering som kvalifiserer ikke til det fjerde året og stipendiater som, på grunn av forsinkelser i prosjektet, klarer ikke å få fjerde (halv) året, ville det vært fint å også tenke på ytterligere tiltak.

Fakultet kan vurdere å invitere tidligere stipendiater til foredrag om deres erfaringer eller støtte korte praktikumsfaser.

Utenlandsopphold

Det var flere stipendiater som gjorde dårlige erfaringer med å søke utenlandsstipend i fortiden. Utenlandsstipend ble offisielt samtykket veldig seint, når stipendiater delvis allerede hadde store utgifter. Siden et utenlandsopphold – særlig en som krever visum – må planlegges lenge i forveien, ble det oppfattet av stipendiatene som veldig uheldig og psykisk stressende.

Her er det ønskelig å skape sikkerhet til stipendiater angående finansering i god tid på forhånd.

Det virker også at stipendiater er ikke veldig god informert om hva de må gjøre for å få seg et utenlandsstipend. Det er ønskelig at stipendiater – hvis det ikke allerede skjer – få bedre opplysninger om det (når søke, hva er forutsetninger, etc.).

Kappa og disputas

En veldig spesifikk tilbakemelding kom angående kappa og disputas. Det ønskes bedre/mer konkrete informasjoner om hva som forventes i kappa (lignende informasjon på helsefag). Det også ønskes at stipendiater blir informert etter innlevering av avhandlingen, når man får antakeligvis timen til disputas.

5. Koordinasjon forskersamtaler (med stipendiater) med medarbeidersamtalene (med veiledere)

Ph.d koordinator og instituttleder hadde flere møter angående forskersamtaler hvor instituttleder ble informert på en generell måte, og spesifikk om veiledningsforhold. I tilfeller hvor ph.d-koordinator og instituttleder vurderer det som nødvendig, strømmet tilbakemeldinger fra forskersamtaler inn i medarbeidersamtaler med veiledere.

Medarbeidersamtaler er også en god mulighet til å øke tilbakemeldingsprosent fra veiledere om stipendiater, som er allerede ganske god, enda mer.

6. Koordinering av pliktarbeid og ph.d.-studiet

Ved ISK har de fleste stipendiater fullført pliktarbeid, har ingen krav til pliktarbeid, eller har allerede en 3+1 kontrakt. Uansett har institutt utviklet en oversikt over pliktarbeid, som informerer nøyaktig over hvor mange timer man får til hvilke typ av undervisning og andre oppgaver knyttet til pliktarbeid. Dette har skapt mer sikkerhet og forutsigbarhet blant stipendiater over pliktarbeid. Det er også klar nå til stipendiater at pliktarbeid ikke er bare undervisning, men kan inkludere mange forskjellige forpliktelser. Instituttet satser på at pliktarbeid bidra til personlig, akademisk og profesjonell utvikling og også bidrar til å forberede stipendiater til arbeidslivet etter avhandlingen. Vi er derfor veldig fleksibel i hva som godkjennes som pliktarbeid. Samtidig er det også viktig å ta med i betraktning behovene de forskjellige faggrupper har i

forhold til undervisning, korrektur- og veiledningsarbeid. Her klarte vi å finne gode kompromisser i tett samarbeid med både, veiledere og stipendiater.

Koordinasjon av pliktarbeid ligger nå delvis ved ph.d-koordinator og det gir instituttet en god oversikt over hvor stipendiatene står med pliktarbeid.

Vennlig hilsen

Cathrine Theodorsen

Instituttleder

Christina Lentz

Ph.d-koordinator